

УМОВИ ТА СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПЛАТИ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ

Батанова Людмила Олександрівна

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри морського та митного права
Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Соцький Андрій Михайлович

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри соціального адміністрування
та гуманітарних комунікацій
Чернівецький інститут Міжнародного гуманітарного університету
м. Чернівці, Україна*

Дослідженню питань забезпечення сплати митних платежів та гарантування забезпечення виконання зобов'язань перед митними органами України у вітчизняній літературі не приділялося достатньої уваги. Лише такі вчені як Л.К. Воронова, Є.В. Додін, М.П. Кучерявенко, В.В. Прокопенко, Л.А. Савченко, Сандровський К.К., Федотова І.О. та практики Андреев О.А., Каленський М.М. у своїх працях торкалися цієї теми лише частково.

Важливим завданням митної політики України є повне і своєчасне стягнення митних платежів, які потрібно сплачувати суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності в процесі здійснення експортно-імпорتنих операцій. В свою чергу міжнародна торгівля передбачає значну кількість фінансових вкладень. Але не всі підприємці. А тим паче починаючі готові витратити велику кількість ресурсів у виробництво. Тому й виникло таке поняття як забезпечення сплати митних платежів.

На виконання комплексної програми утвердження України як транзитної держави, актуальним визначено забезпечення прозорого та чіткого механізму надання гарантій митним органам України щодо доставки товарів до отримувачів та забезпечення сплати митних платежів у повному обсязі [1].

Створення інституту гарантій забезпечення виконання зобов'язань перед митними органами покликано забезпечити економічні інтереси держави, пов'язані з отриманням митних платежів від переміщення товарів через митний кордон України, а також припинення незаконного транзиту товарів шляхом його перетворення на імпорт при залишенні

товарів на території нашої держави без сплати митних платежів тощо. Вказане передбачає певну відстрочку у погашенні заборгованості тобто постачання товару буде проведена але при наявності гарантії про своєчасну сплату митних платежів.

Нині ведеться робота щодо членства України в Європейському Союзі, а також економічного співробітництва в межах Єдиного економічного простору з ближніми сусідами. Внаслідок цього виникають проблеми щодо адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу та постають нові завдання з удосконалення вітчизняного податкового та митного законодавства.

Не тільки вступ до міжнародного співтовариства передбачає необхідність перегляду митного та податкового законодавства. Українські вчені, практики, підприємці, наполегливо вимагають привести чинне законодавство, й особливо законодавче забезпечення адміністрування податків та митних платежів, до світового рівня, що сприяло б розвитку бізнесу в державі, в тому числі привлкання іноземних інвестицій.

Все це підкреслює актуальність питань умов та способів забезпечення сплати митних платежів. Крім того, існує низка факторів, які негативно впливають на багатьох платників податків та чесне виконання ними своїх обов'язків, серед яких необхідно назвати численні випадки ухилення від сплати податків, за якими не було вжито відповідних санкцій; недостатня ефективність податкових положень, які дозволяють окремим категоріям платників податків уникати жорстких санкцій, у результаті чого в багатьох суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності виникає переконання, що можна уникнути правової відповідальності; неповага до контролюючих органів тощо.

Необхідно також відмітити, що з 1 лютого 2023 року втратили чинність пункти 5 і 6 переліку товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 р. № 1091 [2], ввезення яких на митну територію України та/або переміщення територією України транзитом здійснюється без надання митним органам забезпечення сплати митних платежів. З того часу ввезення та/або переміщення територією України транзитом більшості товарів надання митним органам забезпечення сплати митних платежів є обов'язковим.

Таким чином, особа, на яку покладається обов'язок із сплати митних платежів, може самостійно обрати один із способів забезпечення сплати митних платежів: грошову заставу; індивідуальну гарантію; загальну гарантію (у разі наявності у підприємства відповідної авторизації); звільнення від гарантії (у разі наявності у підприємства відповідної авторизації); книжку МДП; книжку (карнет) А.Т.А. (більш детальніше визначено у розділі X Митного кодексу України [3]). Механізм

розрахунку забезпечення сплати митних платежів визначено у Наказі Міністерства фінансів України «Про деякі питання забезпечення сплати митних платежів» від 25.04.2023 р. № 213 [4].

У висновках необхідно відзначити, що правильне адміністрування забезпечення сплати митних платежів дозволить максимально реалізувати фіскальну функцію митних органів, забезпечити стабільність потрапляння доходів до Державного бюджету України, а також зробить процедуру надання забезпечення сплати митних платежів більш зручним засобом для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Література:

1. Про приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту: Закон України від 30 серпня 2022 р. № 2555-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2555-20#Text>

2. Про затвердження переліку окремих товарів, ввезення яких на митну територію України та/або переміщення територією України транзитом здійснюється без надання митним органам забезпечення сплати митних платежів: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.2002 р. № 1091. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/prozatverdzhennia-pereliku-okremykh-tovariv-vvezennia-iakykh-i270922-1091>

3. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. Ст. 558.

4. Про деякі питання забезпечення сплати митних платежів: наказ Міністерства фінансів України від 25.04.2023 р. № 213 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0984-23#Text>